

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d)
Chimie organică (nivel I/ nivel II)

Varianta 10

Filiera tehnologică– profil tehnic, profil resurse naturale și protecția mediului

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Subiectul A.

Scrieți, pe foaia de examen, termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre următoarele enunțuri:

1. Catena atomilor de carbon a n -alcanilor este aciclică ... .. (liniară/ ramificată)
2. Omologul inferior al etanului în seria alcanilor este ... .. (metanul/ propanul)
3. Dintre izomerii pentanului are cel mai scăzut punct de fierbere ... .. (izopentanul/ neopentanul)
4. Reacțiile caracteristice alchenelor sunt de ... .. (substituție/ adiție)
5. Hidrogenarea catalitică în prezență de nichel a 2-butinei conduce la ... .. (2-butenă/ n -butan)

10 puncte

Subiectul B.

Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Reprezintă formula moleculară a unei alchene:
  - a. C_4H_8 ;
  - b. C_6H_6 ;
  - c. C_2H_6 ;
  - d. C_5H_{12} .
2. Se utilizează drept combustibil:
  - a. alcoolul metilic;
  - b. acidul acetic;
  - c. acidul formic;
  - d. tetraclorura de carbon.
3. În organismul uman proteinele sunt transformate prin hidroliză totală în:
  - a. grăsimi;
  - b. zaharide;
  - c. α -aminoacizi;
  - d. enzime.
4. Hidrogenarea grăsimilor lichide este realizată industrial pentru obținerea de:
  - a. mase plastice;
  - b. săpunuri;
  - c. cauciuc sintetic;
  - d. margarină.
5. Fructoza este un compus organic cu funcțiuni mixte care face parte din clasa:
  - a. monozaharidelor;
  - b. dizaharidelor;
  - c. proteinelor;
  - d. polizaharidelor.

10 puncte

Subiectul C.

Scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al reacției din coloana **A** însoțit de litera din coloana **B**, corespunzătoare unei observații din activitatea experimentală. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

A	B
1. oxidarea glucozei cu reactiv Tollens	a. se produce cu degajare de dioxid de carbon
2. identificarea amidonului	b. se formează un precipitat roșu-cărmiziu
3. oxidarea etanolului cu $K_2Cr_2O_7$ în mediu acid	c. apare o colorație albastră persistentă
4. oxidarea glucozei cu reactiv Fehling	d. se modifică culoarea de la portocaliu la verde
5. reacția acidului acetic cu carbonat de sodiu	e. se formează oglinda de argint
	f. se formează un compus de culoare galbenă

10 puncte

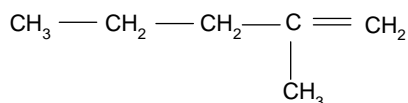
SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Subiectul D.

Compusul (A) are următoarea formulă de structură plană:

(A)

1. Notați numărul legăturilor π dintr-o moleculă de compus (A). **1 punct**
2. Scrieți formulele de structură a doi izomeri de catenă ai compusului (A). **4 puncte**
3. Determinați raportul atomic $C_{\text{cuaternar}} : C_{\text{secundar}} : C_{\text{primar}}$ din molecula compusului (A). **3 puncte**
4. Calculați procentul masic de carbon din compusul (A). **3 puncte**
5. Scrieți ecuațiile reacțiilor compusului (A) cu:
  - a. $\text{H}_2(\text{Ni})$.
  - b. $\text{Cl}_2(\text{CCl}_4)$.**4 puncte**

Subiectul E.

1. a. Scrieți ecuația reacției de oxidare a etanolului în prezența unei soluții acide de permanganat de potasiu.
b. Notați variația de culoare a soluției în cazul oxidării etanolului cu permanganat de potasiu în mediu de acid sulfuric. **4 puncte**
2. La oxidarea etanolului cu permanganat de potasiu, în mediu de acid sulfuric, se formează 90 g de acid etanoic. Calculați masa soluției de etanol de concentrație procentuală 46%, exprimată în grame, necesară reacției. **3 puncte**
3. a. Precizați o utilizare a acidului etanoic.
b. Notați două proprietăți fizice ale acidului etanoic. **3 puncte**
4. Acidul palmitoleic este un acid gras nesaturat din uleiurile vegetale și are formula de structură:
$$\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_5 - \text{CH} = \text{CH} - (\text{CH}_2)_7 - \text{COOH}$$
Scrieți ecuația reacției de hidrogenare catalitică pentru acidul palmitoleic. **2 puncte**
5. Calculați masa, exprimată în grame, de produs de reacție obținut în reacția de hidrogenare catalitică a acidului palmitoleic cu un volum de 67,2 L de hidrogen, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune. **3 puncte**

Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16.

Volumul molar: $V = 22,4 \text{ L/mol}$.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Subiectul F.

1. Aminoacizii sunt substanțe cu funcțiuni mixte. Notați formulele de structură ale valinei și serinei. **4 puncte**
2. Scrieți ecuația reacției de condensare pentru obținerea dipeptidei valil-serina. **2 puncte**
3. a. Precizați rolul celulozei pentru plante.
b. Notați denumirea unui solvent pentru celuloză. **2 puncte**
4. Glucoza fermentează în prezența unor enzime din drojdia de bere.
a. Scrieți ecuația reacției de fermentație alcoolică a glucozei.
b. Calculați volumul de dioxid de carbon, exprimat în litri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, care se degajă prin fermentarea a 360 g de glucoză. **5 puncte**
5. Notați două proprietăți fizice ale cauciucului natural. **2 puncte**

Subiectul G1. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL I)

1. Notați formulele de structură pentru:
a. monobromobenzen;
b. monoclorometan. **4 puncte**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere a:
a. monobromobenzenului din benzen;
b. monoclorometanului din metan. **4 puncte**
3. Calculați volumul de clor, exprimat în litri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, necesar obținerii a 151,5 g de monoclorometan. **3 puncte**
4. Procesul de izomerizare al *n*-alcanilor este utilizat pentru obținerea benzinelor de calitate superioară. Scrieți ecuația reacției de izomerizare a *n*-butanului. **2 puncte**
5. Determinați masa de carbon, exprimată în grame, conținută în 2 moli de butan. **2 puncte**

Subiectul G2. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL II)

1. Etena este folosită ca materie primă pentru obținerea etanolului. Scrieți ecuația reacției de obținere a etanolului din etenă. **2 puncte**
2. Calculați volumul de etenă, exprimat în litri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, necesar obținerii a 500 g soluție de etanol, de concentrație procentuală 92%. **4 puncte**
3. Acidul acetilsalicilic se găsește în florile de mușețel.
a. Notați formula de structură a acidului acetilsalicilic.
b. Precizați o utilizare a acidului acetilsalicilic. **3 puncte**
4. Scrieți ecuația reacției de obținere a mononitrobenzenului din benzen. **2 puncte**
5. Calculați masa de mononitrobenzen, exprimată în grame, care se obține în urma mononitrării a 4 moli de benzen, știind că reacția decurge cu un randament de 75%. **4 puncte**

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Cl- 35,5.
Volumul molar: $V = 22,4 \text{ L/mol}$.